

CARU COMMV. Torhoutsesteenweg 2A/0502 8400 OOSTENDE
Erkend opleidingsorganisator FSMA



OPLEIDINGEN

FORMATIONS

CONSULTANCY

info@caru-commv.be

<https://www.caru-commv.be>

CARU OVERHEIDSOPDRACHTEN 2025

NIEUWSBRIEF AUGUSTUS 25

WETGEVING-STAATSBLAD

5

JUNI 2025. - Wet houdende titel 1 "Persoonlijke zekerheden" van boek 9 "Zekerheden" van het Burgerlijk Wetboek
Nieuwe regeling Borgstelling

8

JULI 2025. - Koninklijk besluit tot wijziging van de koninklijke besluiten nrs. 1, 8 en 44 de BTW en gestructureerde elektronische facturatie

RECHTSPRAAK EUROPEES HOF

Arrest van het Hof in zaak C-600/23 | Royal Football Club Seraing het recht, op een doeltreffende rechterlijke toetsing van de arbitrale vonnissen

RECHTSPRAAK RAAD VAN STATE

MOTIVATIE NIET GUNNING ARREST RvS XlVe KAMER nr. 263.584 van 12 juni 2025
in de zaak A. 241.720/XIV-39.502

PRIJSONDERZOEK EN MOTIVATIE SUBSTANTIELE ONREGELMATIGHEID

ARREST VOORZITTER VAN DE XlVe KAMER nr. 263.603 van 16 juni 2025
in de zaak A. 244.887/XIV-39.804

NALATIGHEID VAN DE INSCHRIJVER BIJ HET BEZORGEN VAN DE VEREISTE DOCUMENTEN KAN TERECHT LEIDEN TOT VASTSTELLING VAN SUBSTANTIELE ONREGELMATIGHEID VAN DE OFFERTE
ARREST VOORZITTER VAN DE XlIe VAKANTIEKAMER nr. 263.924 van 9 juli 2025 in de zaak A. 245.060/XIV-39.822

INFO VARIA :

FOD KANDESELARIJ INFO Overheidsopdrachten. - Rentevoet van de verwijlrenten
FOD BOSA INDEX JULI 25

ONS OPLEIDINGSAANBOD EN NOG BESCHIKBARE HANDBOEKEN

ZIE <https://www.caru-commv.be>

NOG BESCHIKBARE HANDBOEKEN

STUDIEDAG OKTOBER 2025 "KAN JE NOG AANKOPEN ZONDER OVERHEIDSOPDRACHT "

21/10 GENT 23/10 HASSELT(INSCHRIJVINGSFORMULIER EN PROGRAMMA)

Ed. 08/2025 VEWA Copyright © 2025

PROF RUDI CLAEYS



BELGISCH STAATSBLAD.

Staatsblad 11 juli '25

5 JUNI 2025. - Wet houdende titel 1 "Persoonlijke zekerheden" van boek 9 "Zekerheden" van het Burgerlijk Wetboek

Nieuwe regeling Borgstelling Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de zesde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het Belgisch Staatsblad zal worden bekendgemaakt.

Staatsblad 14 juli 25

8 JULI 2025. - Koninklijk besluit tot wijziging van de koninklijke besluiten nrs. 1, 8 en 44 met betrekking tot de belasting over de toegevoegde waarde wat gestructureerde elektronische facturen betreft

VERSLAG AAN DE KONING

Dit koninklijk besluit heeft tot doel het koninklijk besluit nr. 1 van 29 december 1992 met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde te wijzigen (hierna: "koninklijk besluit nr. 1").

De wet van 6 februari 2024 tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde en het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wat de invoering van de verplichting tot elektronische facturering betreft (Belgisch Staatsblad van 20 februari 2024) (hierna: "de wet van 6 februari 2024") voorziet in een veralgemeende verplichting om tussen belastingplichtigen gestructureerde elektronische facturen uit te reiken. Het vormt een eerste aanzet om op langere termijn bepaalde btw-gegevensstromen tussen belastingplichtigen onderling en van belastingplichtigen naar de FOD Financiën te moderniseren, waarbij maximaal gebruik wordt gemaakt van moderne technologieën die de mogelijkheid bieden om die gegevensstromen te digitaliseren, te automatiseren en te versnellen.

De voordelen van elektronische facturering worden alleen maximaal benut wanneer het opstellen, uitreiken (verzenden), overdragen, ontvangen en verwerken van een factuur volledig kan worden geautomatiseerd. Dergelijke facturen worden in het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (hierna: "het Wetboek"), zoals gewijzigd bij de wet van 6 februari 2024, en in dit besluit aangeduid als "gestructureerde elektronische facturen" in het kader van "elektronische facturering in de strikte zin" waarbij dergelijke facturen

machineleesbaar zijn en automatische en digitale verwerking door de ontvanger mogelijk is. **Eén van de grote problemen die een beletsel vormen voor de verdere ontwikkeling van die elektronische facturering in de strikte zin is evenwel het gebrek aan interoperabiliteit.** Met interoperabiliteit wordt de mogelijkheid beoogd om tussen bedrijfssystemen, ongeacht hun technologie, toepassing of platform, op consistente wijze informatie aan te bieden en te verwerken. Volledige interoperabiliteit omvat de mogelijkheid op drie afzonderlijke niveaus te interopereren: de inhoud van de factuur (semantisch), het gebruikte formaat of de gebruikte taal (syntax), en de wijze van overdracht (technisch).

Er zijn vandaag, in het bijzonder op Europees niveau, reeds een groot aantal syntaxen in gebruik. Lidstaten bevinden zich in verschillende ontwikkelingsfasen met betrekking tot de facilitering of verplichting van elektronische facturering in de strikte zin, al dan niet in een ruimere context van een globaal systeem van elektronische rapportering dat desgevallend geënt is op dergelijke facturering.

Ten behoeve van verdere vereenvoudiging van het gebruik van elektronische facturering, alsook om de kosten verbonden aan facturering terug te dringen, moeten aldus op Belgisch niveau omtrent de verschillende domeinen van interoperabiliteit duidelijke afspraken worden vastgelegd. **Dit besluit concretiseert het wettelijke kader dat reeds werd vastgelegd door de wet van 6 februari 2024 door de normen inzake semantiek, syntaxis en wijze van overdracht vast te leggen waaraan gestructureerde elektronische facturen moeten voldoen die vanaf 1 januari 2026 op grond van de voormelde wet tussen belastingplichtigen zullen moeten worden uitgereikt.** Op die manier worden de noodzakelijke en voldoende voorwaarden vervuld om de elektronische facturering in de strikte zin tussen belastingplichtigen te veralgemenen.

Daarnaast zal de verplichting tot het uitreiken van gestructureerde elektronische facturen bijdragen aan de strijd tegen belastingontduiking, alsook tegen louter materiële inbreuken op de btw-wetgeving, die samenhangen met het niet of te weinig aangeven en, in het algemeen, het niet betalen van btw. Dergelijke facturen bevatten door de automatisering van het proces immers minder fouten en kunnen gemakkelijker worden geëxploiteerd in het kader van compliance en controle-initiatieven.

Zoals reeds werd aangegeven in de memorie van toelichting van de wet van 6 februari 2024, vormt het uitreiken van gestructureerde elektronische facturen ook de basis waarop systemen van elektronische rapportering kunnen worden geënt. Dergelijke systemen bieden onder meer de mogelijkheid om onmiddellijk toegang te verkrijgen tot transactionele informatie, om de opvolging en controle van het correct naleven van btw-verplichtingen te vervroegen en te optimaliseren en, desgevallend, om bestaande traditionele btw-verplichtingen geheel of gedeeltelijk te vervangen. Op die manier kan ook verder op een substantiële wijze worden bijgedragen tot de vermindering van de btw-kloof ("VAT gap") en dus tot de verhoging van de btw-opbrengsten.

De Europese Commissie heeft op 8 december 2022 een voorstel uitgebracht tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (hierna: "Richtlijn 2006/112/EG") om het btw-systeem het digitale tijdperk binnen te leiden (het zogenaamde "ViDA-pakket", wat onder meer een voorstel omvat voor een Richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG wat betreft de btw-regels voor het digitale tijdperk (COM(2022)701 van 8 december 2022)). In dat voorstel worden met name de bepalingen met betrekking tot facturering en de btw-rapporteringsverplichtingen fundamenteel gewijzigd.

Dat voorstel werd goedgekeurd op de Ecofin-raad van 11 maart 2025 en de definitieve tekst ervan werd gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie (L-serie) van 25 maart 2025 als "Richtlijn (EU) 2025/516 van de Raad van 11 maart 2025 tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG wat betreft de btw-regels voor het digitale tijdperk" (hierna: "de ViDA-richtlijn").

Punten 2) en 3) van artikel 1 van de ViDA-richtlijn wijzigen respectievelijk de artikelen 218 en 232 van Richtlijn 2006/112/EG, vanaf de twintigste dag na de publicatie ervan in het Pb (zie hiervoor). **Op grond van die wijzigingen hebben lidstaten voortaan rechtstreeks op grond van de bepalingen van Richtlijn 2006/112/EG de mogelijkheid om de uitreiking van gestructureerde elektronische facturen tussen belastingplichtigen te verplichten zonder dat daartoe door de bestemming van de factuur voorafgaandelijk toestemming moet voor worden verleend.**

De wet van 6 februari 2024 waaraan dit besluit uitvoering verleent evenals dit besluit zullen op grond van de voormelde, door de ViDA-richtlijn gewijzigde, bepalingen van Richtlijn 2006/112/EG aldus in werking kunnen treden op 1 januari 2026, zonder voorafgaandelijke machtiging van de Raad op grond van artikel 395 van Richtlijn 2006/112/EG.

Dit besluit heeft het voorwerp uitgemaakt van het advies 77.769/3 van de Raad van State van 19 juni 2025. Er werd rekening gehouden met alle opmerkingen van de Raad van State. Dit besluit heeft ook het voorwerp uitgemaakt van het advies nr. 46/2025 van de Gegevensbeschermingsautoriteit (referentie: CO-A-2025-056) van 23 juni 2025. Er werd akte genomen van de afwezigheid van opmerkingen met betrekking tot het ontwerp.

TEKST VAN HET KB

Artikel 1. Dit koninklijk besluit voorziet in de gedeeltelijke omzetting van Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde.

Art. 2. Artikel 1, eerste lid, inleidende zin, van het koninklijk besluit nr. 1 van 29 december 1992 met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde, vervangen bij koninklijk besluit van 19 december 2012 en gewijzigd bij koninklijk besluit van 18 december 2015, wordt vervangen als volgt:

"De belastingplichtige die hierna vermelde leveringen van goederen of diensten die niet zijn vrijgesteld krachtens artikel 44 van het Wetboek en die niet bedoeld zijn in artikel 135, lid 1, punten a) tot g), van Richtlijn 2006/112/EG, verricht voor natuurlijke personen die ze bestemmen voor hun privégebruik, reikt een factuur uit wanneer deze handelingen overeenkomstig de artikelen 14, 14bis, 15 en 21bis van het Wetboek in België plaatsvinden, of wanneer, vóór de handeling, de belasting opeisbaar wordt over de gehele of een deel van de prijs van de handeling, bij toepassing van de artikelen 17, § 1, derde lid en 22bis, § 1, derde lid, van het Wetboek : ".

Art. 3. In hoofdstuk I van hetzelfde besluit, laatstelijk gewijzigd bij het koninklijk besluit van 15 december 2024, wordt een afdeling 6 ingevoegd die de artikelen 13ter en 13quater bevat, luidende:

"Afdeling 6. - Gestructureerde elektronische facturen

Art. 13ter. De belastingplichtige die er overeenkomstig artikel 53, § 2bis, eerste lid, van het

Wetboek toe gehouden is **een gestructureerde elektronische factuur** uit te reiken, reikt die factuur uit:

1° in overeenstemming met de Europese norm voor elektronische facturering en de lijst van syntaxen ervan op grond van Richtlijn 2014/55/EU zoals geconcretiseerd in het formaat Peppol BIS in de UBL-versie;

2° via het Peppol-transmissienetwerk.

In afwijking van het eerste lid en overeenkomstig artikel 53, § 2bis, tweede lid, van het Wetboek, mag de in het eerste lid bedoelde belastingplichtige, mits akkoord tussen de betrokken partijen, een gestructureerde elektronische factuur uitreiken in een ander formaat dan Peppol BIS in de UBL-versie en desgevallend op enigerlei **andere digitale wijze** dan via een in het eerste lid, 2°, bedoeld transmissienetwerk, **op voorwaarde dat dat formaat voldoet aan de Europese norm voor elektronische facturering en de lijst van syntaxen ervan op grond van Richtlijn 2014/55/EU.**

Art. 13quater. De in artikel 13ter, tweede lid, bedoelde belastingplichtige beschikt over de technische middelen die het mogelijk maken om een gestructureerde elektronische factuur uit te reiken en te ontvangen overeenkomstig artikel 13ter, eerste lid."

Art. 4. In artikel 1 van het koninklijk besluit nr. 8 van 12 maart 1970 tot vaststelling van de wijze van afronding van de verschuldigde, de aftrekbare of de voor teruggaaf vatbare belasting over de toegevoegde waarde, wordt het derde lid, laatstelijk gewijzigd bij het koninklijk besluit van 20 juli 2000, vervangen als volgt:

"Om redenen van boekhoudorganisatie mag echter worden afgerond per goed of dienst, per tarief of anderszins, mits dat gebeurt conform het eerste lid, behalve in het kader van een gestructureerde elektronische factuur uitgereikt in een formaat dat voldoet aan de Europese norm voor elektronische facturering en de lijst van syntaxen ervan op grond van Richtlijn 2014/55/EU."

Art. 5. Rubriek I van afdeling 2 van de bijlage bij het koninklijk besluit nr. 44 van 9 juli 2012 tot vaststelling van het bedrag van de niet-proportionele fiscale geldboeten op het stuk van de belasting over de toegevoegde waarde, wordt aangevuld met de bepaling onder C, luidende:

« C. Non-disposition des moyens techniques permettant d'émettre et de recevoir une facture électronique structurée	- 1 ^{ère} infraction : 1.500 EUR - 2 ^{ème} infraction : 3.000 EUR - infractions suivantes : 5.000 EUR	"C. Het niet beschikken over de technische middelen die het mogelijk maken om een gestructureerde elektronische factuur uit te reiken en te ontvangen	- 1 ^{ste} overtreding: 1.500 EUR - 2 ^{de} overtreding: 3.000 EUR - volgende overtredingen: 5.000 EUR
--	---	---	--

Voor de toepassing van het eerste lid kan een inbreuk slechts als een tweede of volgende inbreuk worden beschouwd, wanneer deze inbreuk door de administratie is vastgesteld ten vroegste drie maanden nadat de vorige inbreuk die aanleiding gaf tot een administratieve geldboete, door de administratie is vastgesteld."

Art. 6. **Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2026.**

Art. 7. De minister bevoegd voor Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit



ARRESTEN EUROPEES HOF VAN JUSTITIE



HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

Arrest van het Hof in zaak C-600/23 | Royal Football Club Seraing

Voetbal: het Hof bevestigt het recht, met name voor clubs en spelers, op een doeltreffende rechterlijke toetsing van de arbitrale vonnissen van het CAS

De rechterlijke instanties van de lidstaten moeten grondig kunnen toetsen of deze vonnissen verenigbaar zijn met de fundamentele regels van het Unierecht

In het voetbal en in veel andere sporten wordt arbitrage van geschillen over het algemeen niet vrijwillig aanvaard, maar aan sporters en clubs eenzijdig opgelegd door internationale bonden, zoals de Fédération Internationale de Football Association (FIFA).

Het is dan ook van essentieel belang dat arbitrage geen afbreuk doet aan de rechten en vrijheden die sporters, clubs en, meer in het algemeen, iedereen die een professionele sport beoefent of een daarmee verband houdende economische activiteit uitoefent, ontnemen aan de fundamentele regels van het Unierecht. **Daarom oordeelt het Hof vandaag dat de nationale rechterlijke instanties bevoegd moeten zijn om, op verzoek of zelfs ambtshalve, grondig te toetsen of arbitrale vonnissen van het Hof van Arbitrage voor Sport (CAS) verenigbaar zijn met de openbare orde van de Unie.**

Indien een nationale regeling of een regeling van een sportbond tot gevolg heeft dat de nationale rechterlijke instanties hun bevoegdheden niet kunnen uitoefenen, zijn die rechterlijke instanties bovendien verplicht om die regeling buiten toepassing te laten.

In 2015 heeft een Belgische club, Royal Football Club Seraing (RFC Seraing), met de Maltese vennootschap Doyen Sports twee financieringsovereenkomsten gesloten. In die overeenkomsten was bepaald dat de economische rechten op een aantal spelers van RFC Seraing aan Doyen Sports werden overgedragen. De FIFA is van mening dat dit soort overeenkomsten in strijd is met het verbod voor derden om economische rechten op spelers te bezitten en heeft de club verschillende sancties opgelegd, namelijk een verbod om gedurende meerdere perioden nieuwe spelers in te schrijven en ook een geldboete.

Deze sancties werden bevestigd door het CAS, de mondiale instantie voor geschillenbeslechting op het gebied van sport, en vervolgens door de Tribunal fédéral

Aangezien RFC Seraing van mening is dat de FIFA-regels niet verenigbaar zijn met het Unierecht, heeft de club zich tot de Belgische rechter gewend.

De feitenrechters oordeelden dat het vonnis van het CAS definitief was en gezag van gewijsde had, en dat zij de vraag naar de verenigbaarheid niet konden onderzoeken.

Het Belgische Hof van Cassatie, waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, heeft besloten het Hof van Justitie een prejudiciële vraag te stellen.

Deze rechter vraagt in essentie aan het Hof of het in het licht van het Unierecht aanvaardbaar is dat nationale rechterlijke instanties als gevolg van het beginsel van het gezag van gewijsde geen toetsing kunnen verrichten van een arbitraal vonnis van het CAS dat is bevestigd door de Zwitserse Tribunal fédéral, een rechterlijke instantie van een derde land die het Hof geen prejudiciële vragen kan stellen.

Het Hof oordeelt dat nationale regels die een dergelijke reikwijdte toekennen aan het gezag van gewijsde, in strijd zijn met het Unierecht.

De toepassing van die regels ontnemt particulieren namelijk de mogelijkheid om van de rechterlijke instanties van de lidstaten een doeltreffende rechterlijke toetsing van dat arbitraal vonnis te verkrijgen.

Concreet brengt het Hof eerst in herinnering dat particulieren in beginsel een beroep kunnen doen op arbitrage, maar het voegt daaraan toe dat indien die arbitrage binnen de Unie plaatsvindt, ervoor moet worden gezorgd dat deze verenigbaar is met de gerechtelijke structuur van de Unie en zich verdraagt met de openbare orde van de Unie.

Vervolgens stelt het Hof vast dat het vonnis van het CAS in deze zaak is gewezen op grond van een eenzijdig door een internationale sportbond (de FIFA) opgelegde arbitrageregeling, zoals vaak het geval is bij geschillen in de sport.

Daarom is het Hof van oordeel dat op de vonnissen van het CAS een doeltreffende rechterlijke toetsing moet kunnen worden toegepast, zodat de daadwerkelijke rechtsbescherming van sporters, clubs en andere particulieren die betrokken kunnen zijn bij de uitoefening in de Unie van een economische activiteit die verband houdt met sport kan worden verzekerd. Hoewel deze toetsing rechtsgeldig kan worden beperkt om rekening te houden met de specifieke kenmerken van arbitrage, moet zij voor particulieren in elk geval een grondige rechterlijke toetsing inhouden van de verenigbaarheid van die vonnissen met de beginselen en bepalingen van de openbare orde van de Unie. Bovendien moet het ook mogelijk zijn om voorlopige maatregelen te verkrijgen en het Hof van Justitie om een prejudiciële beslissing te verzoeken.

Tot slot moeten de betrokken particulieren wanneer er sprake is van schending van de mededingingsregels of van een verkeersvrijheid, die rechterlijke instanties niet alleen kunnen verzoeken om die schending vast te stellen en vergoeding te gelasten van de schade die zij daardoor hebben geleden, maar ook om een eind te maken aan de gedraging die tot die schending heeft geleid.

Verder voegt het Hof daaraan toe dat een nationale rechterlijke instantie elke nationale regeling of regeling van een sportbond die deze daadwerkelijke rechtsbescherming van particulieren in de weg staat, ambtshalve buiten toepassing moet laten.

ONZE CONCLUSIE

ARBITRAGE KAN MAAR MOET OOK RECHTERLIJKE TOETSING TOESTAAN



Raad
van State

**ARREST RvS XI^{Ve} KAMER nr. 263.584 van 12 juni 2025
in de zaak A. 241.720/XIV-39.502**

MOTIVATIE NIET GUNNING VIA JUISTE EN PROPORTIONELE FEITEN

Beoordeling

11. Overeenkomstig **artikel 85**, eerste lid, van de wet van 17 juni 2016 houdt het opstarten van een gunningsprocedure **geen verplichting in tot het gunnen of het sluiten** van de opdracht. De aanbestedende overheid kan zowel afzien van het gunnen of het sluiten van de opdracht, als de procedure herbeginnen, desnoods op een andere wijze.

De wetgever heeft de uitoefening van de door artikel 85 van de wet van 17 juni 2016 verleende mogelijkheid om een gunningsprocedure te beëindigen **niet afhankelijk gesteld van de naleving van enige voorwaarde ten aanzien van de wettigheid of regelmatigheid van de voorafgaande fasen van de procedure**. De wetgever heeft aldus met deze bepaling een bijzondere regeling gecreëerd om de gunningsprocedure niet verder te zetten, ook al zou ze niet aangetast zijn door enige onregelmatigheid.

De plaatsing van een overheidsopdracht strekt ertoe te voldoen aan de behoeften van de aanbestedende overheid. De aanbestedende overheid heeft bij de beoordeling of de lopende gunningsprocedure hieraan nog steeds voldoet, een discretionaire bevoegdheid. Het komt aan de Raad van State binnen het raam van zijn wettigheidstoezicht niet toe om zelf die beoordeling te maken. **De Raad van State is enkel bevoegd om desgevraagd na te gaan of de aanbestedende overheid is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan binnen de perken van de redelijkheid tot haar besluit is gekomen.**

Luidens de eveneens door de verzoekende partij geschonden geachte materiële motiveringsplicht moet iedere administratieve rechtshandeling steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen.

Uit artikel 4, eerste lid, 9°, en artikel 5, 10°, van de wet van 17 juni 2013, waarvan de verzoekende partij eveneens de schending aanvoert, volgt dat de aanbestedende overheid

een gemotiveerde beslissing opstelt wanneer deze afziet van het plaatsen van de opdracht en eventueel beslist een nieuwe plaatsingsprocedure uit te schrijven.

12. Het motief waarop de bestreden beslissing is gesteund, is weergegeven onder punt 3.3. hiervoor. Er wordt naar verwezen.

De noodzaak van het aanbrengen van verbeteringen in het bestek, zoals te dezen, kan een gegronde reden zijn om te besluiten een opdracht niet te gunnen en de plaatsingsprocedure stop te zetten. De verzoekende partij betwist de deugdelijkheid van dit enig motief.

13. De argumentatie van de verzoekende partij dat in het schorsingsarrest niet expliciet wordt gesteld dat het betreffend selectie criterium onduidelijk zou zijn – in de zin dat er twee referenties, één voor elk van de beide wetenschappelijke studies zouden zijn vereist –, wordt niet bijgevalen. In het schorsingsarrest wordt immers overwogen dat dit uit de omschrijving in de betreffende bestekbepaling op het eerste gezicht niet kan worden afgeleid, minstens dat deze bestekbepaling onduidelijk is. De verzoekende partij wordt evenmin bijgevalen waar zij vervolgt dat een herbeoordeling van de ingediende referenties mogelijk zou zijn zonder aanpassing van het bestek (en waarbij zij alsdan zou zijn geselecteerd). Dit kan alvast niet uit het schorsingsarrest worden afgeleid.

De verwijzing naar het schorsingsarrest, gelet op deze overwegingen in dit arrest, volstaat op zich reeds om het stopzettingsmotief te schragen dat een ander bestek dient te worden opgesteld om de opmerkingen van de Raad van State over het betrokken selectie criterium ten gronde aan te pakken.

14. Voor zover de verzoekende partij daarnaast uitvoerig kritiek voert op het nieuwe, door de verwerende partij nog te formuleren, selectie criterium, in de zin dat de verwerende partij het prestatieniveau van het betreffend selectie criterium zal verhogen, is haar kritiek voorbarig en gaat de verzoekende partij uit van veronderstellingen waarop de Raad van State niet kan vooruitlopen.

Anders dan de verzoekende partij stelt, heeft de Raad van State in het voornoemd schorsingsarrest niet de draagwijdte van de selectie criteria en de voor te leggen referenties volgens het initiële bestek “gehanteerd in rechte [waardoor] duidelijk kon worden vastgesteld dat de verzoekende partij voldeed aan de eisen”. Naast de voornoemde vaststelling dat het betrokken selectie criterium minstens onduidelijk is wat het aantal voor te leggen referenties betreft, heeft de Raad van State in dat arrest geoordeeld, en dit op het eerste gezicht, dat de interpretatie en de toepassing die de verwerende partij in de initiële gunningsbeslissing heeft gemaakt van het betrokken selectie criterium, niet strookt met de omschrijving ervan in het bestek.

De verzoekende partij maakt niet aannemelijk dat de verwerende partij, door nu te oordelen dat de opmerkingen van de Raad van State een aanpassing aan het bestek noodzakelijk zijn, haar beoordelingsruimte inzake het stopzetten van de lopende gunningsprocedure zou zijn te buiten gegaan. Die beoordelingsruimte ter zake is immers niet beperkt tot de beoordeling of, na lezing van het schorsingsarrest, de lopende gunningsprocedure nog verder doorgang kan vinden met het initiële bestek, maar impliceert ook dat **de verwerende partij kan oordelen dat het bestek moet worden gewijzigd om haar behoeften van aanbestedende overheid beter tot uiting te brengen**. Anders dan de verzoekende partij stelt, is daarbij niet vereist dat de Raad van State voordien onduidelijkheden in het bestek zou hebben vastgesteld die van die aard zijn dat de vergelijkbaarheid van de offertes in het gedrang wordt gebracht.

Voor zover de verzoekende partij stelt dat op grond van het formele motief van de bestreden beslissing niet blijkt hoe de eisen van het initiële bestek niet (langer) zouden

aansluiten bij de behoeften van de verwerende partij, stelt de Raad van State vast dat de in artikel 4, eerste lid, 9°, en artikel 5, 10°, van de wet van 17 juni 2013, vervatte motiveringsplicht niet zo ver strekt dat de stopzettingsbeslissing ook de motieven van de motieven moet bevatten. Overigens stelt de Raad van State vast dat de verzoekende partij een uitvoerige kritiek heeft kunnen formuleren tegen de uitgedrukte motivering, zodat zij er blijk van geeft dat zij wel degelijk weet waarom de verwerende partij het aangewezen heeft geacht om de lopende gunningsprocedure stop te zetten.

15. Voor zover de verzoekende partij ter zitting nog stelt dat eenzelfde opdracht intussen onderhands zou zijn gegund aan dezelfde gekozen inschrijver, betreft dit een aangelegenheid die op zich (met terugwerkende kracht) de wettigheid van de bestreden beslissing niet kan aantasten. **De beoordeling van de wettigheid van de bestreden beslissing gebeurt immers steeds *ex tunc*, zodat met argumenten en feiten die zich hebben voorgedaan na de bestreden beslissing geen rekening mag worden gehouden.** Hieruit volgt dat dit argument niet tot de gegrondheid van het middel kan leiden.

16. Wat de overige door de verzoekende partij geschonden geachte bepalingen en beginselen betreft, wordt er geen specifieke argumentatie opgebouwd, zodat deze grieven geacht moeten worden ofwel samen te vallen met wat hiervóór al is besproken, ofwel niet ontvankelijk te zijn.

17. De verzoekende partij maakt, gelet op het voorgaande, niet aannemelijk dat de aanbestedende overheid, door op grond van het voornoemd motief te besluiten de lopende plaatsingsprocedure stop te zetten, zij de aangevoerde regelgeving en beginselen zou hebben geschonden.

Het enig middel is niet gegrond.

ONZE CONCLUSIE

Als de niet gunning van een opdracht gemotiveerd is dan zijn aan de niet gunning geen andere wettelijke voorwaarden verbonden en kan de Raad van State enkele de juistheid en propôrtie van de feitelijke gegevens controleren.

De feiten worden enkel bekeken op het ogenblik van het nemen van de beslissing tot niet gunning, en latere gevoerde gewijzigde procedures hebben hierop geen impact.

De niet gunning moet gemotiveerd worden op grond van draagkrachtige feiten

**PRIJSONDERZOEK EN MOTIVATIE SUBSTANTIELE ONREGELMATIGHEID
EVENEENS OP BASIS VAN JUISTE FEITELIJKE GEGEVENS
ARREST VOORZITTER VAN DE XIVe KAMER nr. 263.603 van 16 juni 2025
in de zaak A. 244.887/XIV-39.804**

De aanbestedende overheid beschikt bij de toepassing van artikel 36, § 3, van het voornoemde koninklijk besluit over een beoordelingsruimte om de gegeven prijsverantwoording al dan niet te aanvaarden. De Raad van State mag zich, gesteld voor de toetsing van deze beoordeling, niet in de plaats stellen van het bestuur en zelf de beoordeling van de prijsverantwoording overdoen.

Het komt aan de Raad van State enkel toe om desgevraagd na te gaan of de administratieve overheid is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan binnen de perken van de redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

Hierbij moet zij **op zorgvuldige wijze** haar beslissing voorbereiden, hetgeen impliceert dat de beslissing dient te **steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten** die met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld.

De artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 verplichten de administratieve overheid in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dat op “afdoende” wijze. Voorts bepaalt, wat de formele motivering van een gunningsbeslissing betreft, artikel 5 van de wet van 17 juni 2013 dat die beslissing een reeks vermeldingen moet bevatten, waaronder (8°) de namen van de inschrijvers van wie de offerte onregelmatig is bevonden en de juridische en feitelijke motieven voor hun wering, welke motieven met name betrekking hebben op het abnormale karakter van de prijzen. Aangezien de verzoekende partij de onregelmatigverklaring van haar offerte betwist, lijkt de aangevoerde schending van artikel 5, 6° van de wet van 17 juni 2013, dat betrekking heeft op de selectie, begrepen te moeten worden als de schending van het corresponderende artikel 5, 8°, dat betrekking heeft op het onregelmatig bevinden van de offerte.

Het afdoend karakter van de motivering betekent dat de motivering **pertinent moet zijn**, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze **draagkrachtig** moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen. De belangrijkste bestaansredenen van de motiveringsplicht bestaat erin dat de betrokkene in de hem aanbelangende beslissing zelf de motieven moet kunnen aantreffen op grond waarvan ze werd genomen, opdat de betrokkene met kennis van zaken zou kunnen uitmaken of het aangewezen is de beslissing met een annulatieberoep te bestrijden.

Aldus, wanneer de aanbestedende overheid, zoals te dezen, een prijsverantwoording heeft gevraagd, dient zij hierover inhoudelijk standpunt in te nemen alvorens de gunningsbeslissing te nemen. **De betrokken motieven dienen** op grond van artikel 5 van de wet van 17 juni 2013 **te worden veruitwendigd** teneinde een controle mogelijk te maken.

10. Uit de motivering in het gunningsverslag blijkt op het eerste gezicht dat de verwerende partij zich hoofdzakelijk baseert op gegevens die niet afkomstig zijn van de verzoekende partij zelf om te besluiten tot de abnormaliteit van de betrokken eenheidsprijs, meer bepaald de ‘gemiddelde’ houtopbrengst van 15 à 20 kg/m² en ‘eigen cijfers van 2022’ waaruit zou blijken dat de houtopbrengst dat jaar slechts 10 kg/m² bedroeg.

Deze informatie lijkt immers niet vervat te zijn in de prijsverantwoording die de verzoekende partij aan de verwerende partij heeft verstrekt, maar kennelijk ontleend aan interne of andere gegevensbronnen waarover de verwerende partij beschikt. Ter terechtzitting licht de verwerende partij toe dat in zoverre verwezen wordt naar ‘eigen cijfers van 2022’, het gaat om de houtopbrengst zoals meegedeeld door de zittende dienstverlener voor de betrokken opdracht, waarbij de cijfers van 2022 de laatst beschikbare cijfers zouden zijn. Er blijkt ook niet dat deze gegevens via het bestek beschikbaar werden gesteld en dus kenbaar waren door andere inschrijvers dan de te dezen gekozen inschrijver.

11. Overeenkomstig artikel 36, § 3, derde lid, van het koninklijk besluit van 18 april 2017, mag de aanbestedende overheid, in het kader van beoordeling van een prijsverantwoording, ook rekening houden met inlichtingen die niet afkomstig zijn van de inschrijver zelf. Deze gegevens moeten krachtens die bepaling dan wel eerst aan de inschrijver worden voorgelegd, teneinde hem de kans te geven hierop te reageren.

In het verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit van 18 april 2017 wordt over de voormelde bepaling het volgende opgemerkt: **“De aanbestedende overheid kan in een dergelijk geval deze prijs of kost zelf rechtvaardigen rekening houdende met haar eigen kennis of met andere informatie die niet van de inschrijver komt. Zij zal evenwel de gegevens moeten voorleggen aan de inschrijver teneinde hem de kans te geven hierop te reageren,** vooraleer hij zijn beslissing neemt. Deze verplichting vloeit voort uit artikel 69.3 van richtlijn 2014/24/EU, waarin is bepaald dat de aanbestedende overheid bij de beoordeling in overleg moet treden met de inschrijver. Op die wijze wordt daarenboven gegarandeerd dat de rechten van de verdediging worden nageleefd. Er wordt aan herinnerd dat het gelijkheidsbeginsel ook in deze context van toepassing is.”

12. Hoewel de verwerende partij zich hoofdzakelijk gesteund blijkt te hebben op inlichtingen die niet afkomstig zijn van de inschrijver zelf om diens prijsverantwoording te verwerpen en te besluiten tot de substantiële onregelmatigheid van diens offerte, blijkt niet dat zij de betrokken informatie inzake de te verwachten houtopbrengst eerst aan de verzoekende partij heeft voorgelegd teneinde de verzoekende partij de kans te geven hierop te reageren.

13. Het gegeven dat de verwerende partij bij de toepassing van artikel 36, § 3, van het voornoemde koninklijk besluit over een beoordelingsruimte beschikt om de gegeven prijsverantwoording al dan niet te aanvaarden, biedt op het eerste gezicht geen vrijgeleide om voorbij te gaan aan de voormelde verplichting.

14. In zoverre de verwerende partij betoogt dat de verzoekende partij er niet vanuit mocht gaan dat haar inschatting van de houtopbrengst geen vragen zou doen rijzen en de bewijslast inzake de normaliteit van de eigen prijszetting bij verzoekende partij ligt, gaat zij er op het eerste gezicht aan voorbij dat zij een prijsverantwoording heeft gevraagd voor post 70 ‘Hakhoutbeheer volgens 11-14.8, met ruiming’ en dat de houtopbrengst die in het kader van de betrokken post in mindering kan worden gebracht, slechts één van de elementen

betreft uit de prijsverantwoording. Specifiek wat de houtopbrengst betreft, wordt de afnameprijs van de houtsnippers in de prijsverantwoording gestaafd aan de hand van een afrekening in het kader van een lopende overeenkomst en voorts toegelicht dat voor de opbrengst met alles rekening wordt gehouden, dus niet alleen het stamhout maar ook alle takken. Op het eerste gezicht kan het de verzoekende partij bezwaarlijk worden verweten dat zij in haar prijsverantwoording geen verdere toelichting heeft verstrekt bij haar inschatting van de houtopbrengst aangezien het realistisch karakter daarvan pas achteraf door de verwerende partij in twijfel werd getrokken op basis van inlichtingen die niet afkomstig zijn van de verzoekende partij zelf, die door haar niet waren gekend en niet aan haar werden voorgelegd.

15. In zoverre de verwerende partij zich in dit verband beroept op artikel 13, § 2, van de wet van 17 juni 2016, en doet gelden dat zij door deze bepaling in de onmogelijkheid was om haar eigen cijfers van 2022 in het kader van het prijsonderzoek te delen met de verzoekende partij, wordt in de eerste plaats vastgesteld dat dit argument alvast niet lijkt op te gaan voor de ‘gemiddelde’ houtopbrengst van 15 à 20 kg/m², te meer aangezien uit de vertrouwelijke stukken waar de Raad van State acht op kan slaan, blijkt dat hiervoor verwezen wordt naar een op het internet algemeen beschikbare publicatie.

Wat de ‘eigen cijfers van 2022’ betreft, belet het feit dat het betrokken cijfer inzake de houtopbrengst afkomstig is uit een vorderingsstaat van een concurrent in het kader van een eerdere overheidsopdracht, de verwerende partij te dezen op het eerste gezicht niet om, wanneer deze informatie niet op transparante wijze vooraf in het bestek ter beschikking werd gesteld aan alle inschrijvers, minstens het betrokken cijfer mee te delen aan een inschrijver waarvan in het kader van het prijsonderzoek het realistisch karakter van de verwachte houtopbrengst in twijfel wordt getrokken.

De verwerende partij maakt op het eerste gezicht niet aannemelijk dat de houtopbrengst uit een **eerdere opdracht** valt onder de vertrouwelijkheidsplicht die op de aanbestedende overheid rust op grond van voormeld artikel 13, § 2, van de wet van 17 juni 2016. Het lijkt immers niet te gaan om een fabrieks- of bedrijfsgeheim of vertrouwelijk aspect van een offerte van een concurrent, maar louter om een feitelijke vaststelling uit uitvoering van een eerdere opdracht.

Op het eerste gezicht valt dan ook niet in te zien waarom het betrokken cijfer aan tegenspraak door de verzoekende partij in het kader van het prijsonderzoek zou moeten worden onttrokken, zoals de verwerende partij blijkt te hebben gedaan. Dit geldt des te meer nu het betrokken cijfer blijkbaar enkel gekend was door de gekozen inschrijver, zijnde de zittende dienstverlener, dit cijfer door deze laatste zelf lijkt te worden gerelativeerd in het kader van de voorliggende opdracht nu hij uitgaat van een beduidend hogere houtopbrengst, en het betrokken cijfer uit 2022 door de verwerende partij als referentie werd gehanteerd om de normaliteit van de eenheidsprijs van de verzoekende partij voor post 70 te beoordelen.

16. In zoverre de verwerende partij nog betoogt dat het meedelen van de eigen cijfers en gegevens van 2022 aan de verzoekende partij in het kader van het prijsonderzoek geen verschil zou hebben gemaakt naar het resultaat van de beoordeling inzake de

regelmatigheid van de offerte van de verzoekende partij toe, valt op te merken dat de Raad van State te dezen bezwaarlijk kan vooruitlopen op de gevolgen die de aanbestedende overheid hecht aan het voorleggen van de betrokken informatie aan de verzoekende partij en haar reactie hierop.

17. Aldus lijkt de verwerende partij te hebben gehandeld met miskenning van artikel 36, § 3, derde lid, van het koninklijk besluit van 18 april 2017 en het gelijkheidsbeginsel.

18. De in het gunningsverslag uitgedrukte motivering verschaft aan de verzoekende partij voorts geen voldoende duidelijkheid over de motieven waarom de verwerende partij haar eenheidsprijs voor post 70 abnormaal heeft bevonden en haar offerte als substantieel onregelmatig heeft geweerd. De verwerende partij beperkt zich er immers toe te verwijzen naar een 'gemiddelde' houtopbrengst van 15 à 20 kg/m² en 'eigen cijfers van 2022' zonder dat duidelijk is wat precies de bron is van de voormelde 'gemiddelde' houtopbrengst, noch waarvan de 'eigen cijfers van 2022' afkomstig zijn. Het gunningsverslag bevat hierover geen enkele toelichting of verwijzing, zodat het voor de betrokken inschrijver op zicht van het gunningsverslag niet controleerbaar is of deze cijfers representatief, actueel of relevant zijn voor de concrete context van de voorliggende opdracht.

19. In de nota met opmerkingen licht de verwerende partij toe dat het enerzijds gaat om de cijfers van haar eigen opdracht van 2022 en anderzijds om een gemiddelde opbrengst zoals vermeld in het advies van de Cel Prijsadvies van ATO, die zich op haar beurt gebaseerd heeft op een artikel van Bosrevue. Zij legt voormeld advies en de eigen cijfers ook neer als vertrouwelijke stukken 11 en 12 van het administratief dossier.

De beperkte mededeling van deze motieven via de nota met opmerkingen, dus nadat de vordering tot schorsing bij de Raad van State reeds werd ingediend, maakt de miskenning van de formelemotiveringsplicht niet goed. Het hiervóór beschreven doel van de formelemotiveringsplicht sluit in principe uit dat de verzoekende partij vrede zou moeten nemen met een mededeling van de motieven nádat zij een van die rechtsmiddelen - *in casu* een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid - bij de Raad van State heeft aangewend. Dat geldt te dezen des te meer nu hiervoor reeds is gebleken dat de betrokken informatie op het eerste gezicht reeds voor de aannahme van de bestreden beslissing aan de verzoekende partij had moeten worden voorgelegd teneinde haar de kans te geven hierop te reageren.

20. Het enig middel is in de aangegeven mate ernstig.

VII. Besluit

21. Het enig middel is in de aangegeven mate ernstig gebleken. De vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt dan ook ingewilligd.

ONZE CONCLUSIE

De motivatie van een substantieel onregelmatige prijs moet op een ZORGVULDIG PRIJSONDERZOEK steunen. Dit wil zeggen dat de feitelijke basis moet beantwoorden aan volgende eisen:

- **Overeenstemmen met werkelijke gegevens die aan de tegenpartij kenbaar gemaakt zijn**
- **Pertinent draagkrachtig zijn om de beslissing te schragen**
- **Veruitwendig zijn zodat de tegenpartij ze kunnen onderzoeken en controleren**
- **Ze mogen gesteund zijn op eigen gegevens mits deze dan ook voorgelegd worden aan de tegenpartij**

NALATIGHEID VAN DE INSCHRIJVER BIJ HET BEZORGEN VAN DE VEREISTE DOCUMENTEN KAN TERECHT LEIDEN TOT VASTSTELLING VAN SUBSTANTIELE ONREGELMATIGHEID VAN DE OFFERTE

ARREST VOORZITTER VAN DE XIe VAKANTIEKAMER nr. 263.924 van 9 juli 2025 in de zaak A. 245.060/XIV-39.822

De verzoekende partij werd aldus niet geselecteerd omwille van twee onderscheiden redenen:

1) omdat zij niet voldoet aan het selectie criterium inzake een minimale solvabiliteitsratio van 25 % tijdens de laatste drie boekjaren;

2) omdat zij geen geldig actueel attest van verzekering tegen beroepsrisico's heeft voorgelegd.

Elk van deze twee vaststellingen volstaat op zich genomen om de beslissing tot niet-selectie van de verzoekende partij afdoende te dragen in rechte.

Het past in dat licht om eerst het derde middelonderdeel te onderzoeken, dat betrekking heeft op het niet-voorleggen van een actueel attest van een afdoende beroepsaansprakelijkheidsverzekering.

Derde middelonderdeel

16. In het derde middelonderdeel voert de verzoekende partij aan dat de verwerende partij artikel 67, § 1, tweede lid, 3o, van het koninklijk besluit van 18 april 2017, heeft geschonden door het bij haar offerte gevoegde verzekeringsattest te weigeren.

17. Het voorleggen van een verzekering tegen beroepsrisico's als selectie criterium wordt geregeld door artikel 67, § 1, tweede lid, 3o, van het koninklijk besluit van 18 april 2017:

18. "§ 1. Met betrekking tot de economische en financiële draagkracht, kan de aanbestedende overheid eisen stellen om ervoor te zorgen dat ondernemers over de nodige economische en financiële draagkracht beschikken om de opdracht uit te voeren. In het algemeen kan de financiële en economische draagkracht van de ondernemer worden aangetoond door één of meer van de volgende referenties : [...]
3° het bewijs van een verzekering tegen beroepsrisico's of, in voorkomend geval, een bankverklaring."

Het bestek vereist het volgende van de inschrijvers:

"De kandidaat bewijst zijn economische en financiële draagkracht aan de hand van: ...

- Een geldig actueel attest van een geldige verzekering tegen beroepsrisico's."

Bij de offerte van de verzoekende partij wordt een verzekeringsattest gevoegd dat dateert van 4 augustus 2023.

In het **gunningsverslag** wordt daarover als volgt beslist: "Men moest een **geldig actueel** attest van een geldige verzekering tegen beroepsrisico's aanleveren. Men levert een **attest aan van afsluiting op 04/08/2023** van een verzekeringspolis BA Uitbating. Dit attest bewijst **niet dat er op dit ogenblik nog een geldige verzekering** is.

Resultaat: niet voldaan aan het selectie criterium."

21. De uiterste datum voor het indienen van de offertes was 28 februari 2025. Op het eerste gezicht lijkt de verwerende partij in het gunningsverslag dan ook niet ten onrechte de bewijskracht te verwerpen van een verzekeringsattest dat, op datum van indiening van de offertes, dateert van meer dan anderhalf jaar voordien.

Een normaal zorgvuldig inschrijver op een overheidsopdracht moet worden geacht zich bewust te zijn van de op hem rustende **plicht tot het zorgvuldig samenstellen van zijn offerte** en het bijvoegen van alle door de opdrachtdocumenten vereiste bewijsstukken. Wanneer in het kader van de kwalitatieve selectie uitdrukkelijk wordt gevraagd om een geldig en "actueel" attest van verzekering tegen beroepsrisico's voor te leggen, kan hij dan ook niet volstaan met het voorleggen van een attest dat meer dan anderhalf jaar oud is.

Een dergelijk verouderd attest biedt immers reeds op het eerste gezicht geen enkele waarborg dat de vereiste verzekering op het ogenblik van het indienen van de offerte nog steeds effectief van kracht is.

Er mag wel degelijk worden verondersteld dat de verzoekende partij, als redelijk handelend inschrijver, wordt geacht goed en wel te beseffen dat een jarenoud verzekeringsattest in geen geval toereikend kan zijn. Het betreft, anders dan de verzoekende partij aanvoert, dan ook geen onwettigheid in het bestek, maar een voor een normaal zorgvuldig inschrijver geheel te verwachten invulling van de op hem rustende verplichting om tijdig en correct bewijsstukken aan te leveren die de actuele conformiteit met de gestelde selectie-eisen aantonen.

Het behoort in dit verband tot de **verantwoordelijkheid van de inschrijver** om, indien hij niet over een recent attest beschikt, tijdig een nieuw en bijgewerkt attest op te vragen bij zijn verzekeraar. Hij moet daarbij zelf het nodige initiatief nemen en ervoor zorgen dat hij tijdig alle bewijsstukken indient, die niet alleen formeel volledig moeten zijn, maar ook een correcte en actuele weergave bieden van zijn situatie op het ogenblik van de indiening.

Een inschrijver die nalaat een recent attest te verkrijgen en toch een jarenoud attest bij zijn offerte voegt, handelt niet met de rechtens vereiste zorgvuldigheid en neemt daardoor zelf het risico dat de aanbestedende overheid om die reden zal beslissen dat hij niet aantoonbaar voldoet aan het genoemde selectiecriterium.

22. Het feit dat de verzoekende partij thans bij het verzoekschrift recente betalingsbewijzen en een meer recent attest van haar verzekeraar heeft gevoegd, doet geen afbreuk aan het voorgaande. Deze stukken hadden, indien de verzoekende partij had gehandeld als een normaal zorgvuldig inschrijver op een overheidsopdracht, reeds van bij de indiening van haar offerte moeten worden toegevoegd.

Het overleggen van dergelijke stukken pas voor het eerst in het kader van een jurisdictionele procedure, ná het nemen van de bestreden beslissing, is onverenigbaar met het fundamentele gelijkheids- en transparantiebeginsel dat eigen is aan het overheidsopdrachtenrecht. Die beginselen vereisen dat alle inschrijvers op eenzelfde en transparante wijze worden beoordeeld, op basis van de stukken die zij tijdig en binnen de gestelde termijn hebben ingediend. Het zou indruisen tegen de basisprincipes van eerlijke mededinging en gelijke behandeling indien een inschrijver achteraf, na kennisname van een negatieve beslissing, alsnog op nuttige wijze essentiële bewijsstukken zou kunnen voorleggen om zijn offerte alsnog in regel te stellen.

23. Wat het argument betreft dat de verwerende partij de verzoekende partij had moeten bevragen over het verouderde verzekeringsattest, alvorens te beslissen, wordt opgemerkt dat de Raad van State in het verleden al meermaals heeft geoordeeld dat het in de eerste plaats aan een inschrijver op een overheidsopdracht toekomt om zijn offerte met de nodige zorgvuldigheid samen te stellen in overeenstemming met de bepalingen van het bestek en de door het bestek vereiste stukken bij te voegen. Een inschrijver die zulks niet doet, kan niet met goed gevolg de aanbestedende overheid verwijten hem niet bevraagd te hebben over de gebreken in de samenstelling van zijn offerte. **De aanbestedende overheid is op grond van artikel 66, § 3, eerste lid, van de wet van 17 juni 2016 immers niet verplicht om**

aan de inschrijver te vragen de inlichtingen en documenten met betrekking tot de selectie aan te vullen of toe te lichten. Dit lijkt des te minder te gelden wanneer de verzoekende partij zelf onzorgvuldigheid aan de dag legt, zoals te dezen het geval blijkt te zijn. In de concrete omstandigheden van de zaak lijkt het de verwerende partij bijgevolg op het eerste gezicht niet ten kwade te kunnen worden geduid, ook niet in het licht van het zorgvuldigheids- en het proportionaliteitsbeginsel, dat zij de verzoekende partij niet heeft bevraagd.

24. Wat het argument in het verzoekschrift betreft dat het betrokken selectiecriterium onwettig zou zijn omdat de verwerende partij in het bestek niet heeft bepaald voor welke bedragen de inschrijver diende te zijn verzekerd, of welke maximale franchise hij zou moeten dragen, wordt opgemerkt dat de vereiste om te beschikken over een geldige verzekering tegen beroepsrisico's in de eerste plaats moet worden gelezen in het licht van het voorwerp van de opdracht en het concrete offertebedrag van de inschrijver. Het bestek bepaalt te dezen dat de maximale waarde van de opdracht over de volledige maximale looptijd van zeven jaar wordt geraamd op zeven miljoen euro.

Het is vervolgens aan de inschrijvers (en hun verzekeraars) om ervoor te zorgen dat zij over een toereikende verzekeringsdekking beschikken die de risico's, verbonden aan de uitvoering van de opdracht, adequaat dekt. Het opleggen van een algemene verplichting om verzekerd te zijn tegen beroepsrisico's, zonder daarbij een specifiek minimumbedrag of een maximale franchise vast te leggen, biedt de inschrijvers in dat licht een zekere vrijheid en flexibiliteit. Dit voorkomt een onevenredige beperking van de toegang tot de opdracht en maakt het mogelijk dat ook inschrijvers met uiteenlopende verzekeringsvoorwaarden kunnen deelnemen, zolang deze toereikend zijn in verhouding tot het voorwerp en de waarde van de opdracht.

Artikel 65, tweede lid, van het koninklijk besluit van 18 april 2017 bepaalt weliswaar dat de aanbestedende overheid verplicht is om elk kwalitatief selectiecriterium van economische, financiële of technische aard te verbinden aan een gepast niveau, behalve wanneer het betrokken criterium zich daar niet toe leent. In dit concrete geval leent het criterium zich op het eerste gezicht niet tot het vooraf vaststellen van een uniform niveau, juist omwille van de uiteenlopende manieren waarop inschrijvers hun beroepsaansprakelijkheid structureren en beheersen. Hierbij moet bovendien rekening worden gehouden met de fundamentele doelstelling om overheidsopdrachten open te stellen voor een zo ruim mogelijk deelnemersveld en de mededinging maximaal te bevorderen.

Door enkel de eis van een geldige en afdoende verzekering op te leggen, zonder vooraf een vast niveau te bepalen, blijft de aanbestedende overheid dan ook binnen de grenzen van artikel 65, tweede lid, van het koninklijk besluit van 18 april 2017. De kernvereiste blijft dat de inschrijver effectief toereikend verzekerd is en dit kan aantonen met een recent en geldig attest, waarmee hij voldoende bewijst dat hij financieel en organisatorisch in staat is de opdracht op een betrouwbare wijze uit te voeren. Dat de aanbestedende overheid *ex ante* geen dekkingsbedrag of franchisebedrag heeft vastgelegd, vormt in dat licht geen inbreuk op artikel 65, tweede lid, van het koninklijk besluit van 18 april 2017, in tegenstelling tot wat de verzoekende partij betoogt.

25. Het derde middelonderdeel is niet ernstig.

Tweede middelonderdeel

26. In het tweede middelonderdeel betwist de verzoekende partij haar niet-selectie omwille van het niet-voldoen aan het selectie criterium inzake een minimale solvabiliteitsratio van 25 % tijdens de laatste drie boekjaren.

27. Zoals reeds opgemerkt, werd de verzoekende partij te dezen niet- geselecteerd om twee onderscheiden redenen, namelijk enerzijds het niet voorleggen van een recent verzekeringsattest en anderzijds het niet voldoen aan de vereiste solvabiliteitsratio.

Elk van deze twee vaststellingen volstaat op zich genomen reeds om de beslissing tot niet-selectie van de verzoekende partij afdoende te dragen in rechte. Het derde middelonderdeel, dat betrekking heeft op de niet-selectie omwille van het gebrekkig verzekeringsattest, wordt verworpen. Die grond tot niet-selectie blijft aldus overeind en volstaat op zich om de niet-selectie in rechte en in feite te dragen.

De kritiek op het niet-selectiemotief inzake de solvabiliteitsratio betreft aldus, minstens in de huidige stand van het geding, een kritiek op een overtollig motief, dewelke, zelfs indien ernstig, niet tot de schorsing van de uitvoering van de bestreden beslissing kan leiden.

28. Het tweede middelonderdeel wordt verworpen als niet ontvankelijk bij gebrek aan belang.

29. Het enig middel is, voor zover ontvankelijk, niet ernstig.

Conclusie

30. Het enig middel is, voor zover ontvankelijk, niet ernstig gebleken. De vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt dan ook verworpen.

ONZE CONCLUSIE: OOK ZORGVULDIGHEID VEREIST BIJ DE INSCHRIJVER

- Een offertedossier dient bij de indiening zorgvuldig en volledig samengesteld te zijn
- De aanbesteder is niet verplicht ontbrekende essentiële gegevens op te vragen
- Het niet voldoen bij de opening aan een enkele essentiële selectie-eis volstaat om de niet selectie afdoende te motiveren

news.belgium



FOD Kanselarij van de Eerste Minister

Overheidsopdrachten. - Rentevoet van de verwijlrenten

- Artikel 15, § 4, van de algemene

Opdrachten gesloten vanaf 16 maart 2013 - Artikel 69 van het koninklijk besluit van 14 januari 2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken

Er wordt verwezen naar de door de Minister van Financiën vastgestelde rentevoet van toepassing in geval van betalingsachterstand bij handelstransacties.

- 1ste semester 2023: 10,5 % (B.S. 17/03/2023);

- tweede semester 2023: 12% (B.S. 29/09/2023).

- 1ste semester 2024: 12,5 % (B.S. 19/02/2024);

- tweede semester 2024: 12,5 % (B.S. 30/07/2023).

- **1ste semester 2025: 11,5 % (B.S. 04/04/2025);**

Uitstel elektronische procesvoering (Be Stbl 7/8/2025)

Overwegende dat de spoedbehandeling van de adviesaanvraag bij de afdeling wetgeving van de Raad van State, overeenkomstig voormeld artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, noodzakelijk is gebleken omdat artikel 10 van het koninklijk besluit van 12 september 2024 bepaalt dat de elektronische procesvoering uiterlijk op 1 september 2025 in werking moet treden. Er hebben zich echter recent onvoorziene technische vertragingen voorgedaan bij de ontwikkeling van het elektronisch platform dat essentieel is voor de uitvoering van de nieuwe procedure. Aangezien deze toepassing niet op tijd operationeel zal zijn, moet de datum van inwerkingtreding worden gewijzigd. Het ontwerp van koninklijk besluit heeft tot doel de datum van inwerkingtreding vermeld in voornoemd artikel 10 van het koninklijk besluit van 12 september 2024 **uit te stellen tot 1 maart 2026**.

FOD ECONOMIE KMO MIDDENSTAND

Indexcijfer van de consumptieprijzen van de maand juli 2025

De Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie deelt mee dat het **indexcijfer van de consumptieprijzen** voor de maand juli 2025, **135.36 punten** bedraagt, tegenover 134.70 punten in juni 2025, hetgeen een stijging van 0.66 punt of 0.49 % betekent.

De gezondheidsindex, zoals bedoeld in de wet van 23 april 2015 (Belgisch Staatsblad van 27 april 2015), **bedraagt 135.60 punten** voor de maand juli 2025.

De afgevlakte gezondheidsindex zoals bedoeld in de wet van 23 april 2015 (Belgisch Staatsblad van 27 april 2015), **bedraagt 132.29 punten** voor de maand juli 2025.

ONS AANBOD VOOR INTERNE OPLEIDINGEN in company OP UW MAAT

ALL-IN TARIEVEN GEDURENDE HET ACADEMIEJAAR 2025-2026

De opleidingen welke we op uw maat in uw instelling kunnen verzorgen, en dit zowel nederlandstalig als franstalig vindt u terug op onze website : <https://www.caru-commv.be>

Voor al deze seminars voorzien we een **syllabus en power point** presentatie welke digitaal (gratis) ter beschikking worden gesteld van de deelnemers.

De opgegeven prijzen blijven onveranderd van toepassing.

Aanvragen voor deze sessies kunnen **bij eenvoudige mail** gericht worden aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met vermelding van de gewenste sessie en de vooropgestelde uitvoeringsperiode

De exacte uitvoeringsdata worden dan in gemeen overleg afgesproken.

U dient enkel uren passend lokaal te voorzien, wij zorgen voor laptop en beamer ter ondersteuning van de sessie

NOG BESCHIKBARE DOCUMENTATIE

HANDBOEK masterclass 2022 “ADMINISTRATIEF EENVOUDIGER STRUCTUREN VAN HET AANKOOPPROCES VIA INTERNE DELEGATIE ”

Voor de geïnteresseerden zijn **nog een paar exemplaren beschikbaar** van het handboek van masterclass 2022 DELEGATIE EN STRUCTUREN AANKOOPPROCES

Kostprijs : 30,00€. Inclusief verzending

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met opgave van leverings en facturatieadres

HANDBOEK masterclass 2023 EERSTE DEEL “ VIJF JAAR PRAKTIJK TOEPASSING WOO CAPITA SELECTA”

AANSPRAKELIJKHEID MANDATARISSEN EN BESTUURDERS

VERPLICHT RAMING

PRIJSNAZICHT EN ABNORMALE PRIJZEN

CONTRACTUELE BEPALINGEN BIJ ONDERAANNEMING

Kostprijs : 50,00€. Inclusief verzending

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met opgave van leverings en facturatieadres

HANDBOEK masterclass 2023 TWEEDE DEEL

“ VIJF JAAR PRAKTIJK TOEPASSING WOO SELECTIE EN GUNNINGCRITERIA”

Kostprijs : 50,00€. Inclusief verzending

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met opgave van leverings en facturatieadres

HANDBOEK masterclass 2024 DERDE DEEL

“ VIJF JAAR PRAKTIJK TOEPASSING WOO DE JUISTE KEUZE VAN GUNNINGWIJZEN EN GUNNINGMETHODES EN PRAKTIJK VAN HET ONDERHANDELEN

Kostprijs : 50,00€. Inclusief verzending

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met opgave van leverings en facturatieadres

HANDBOEK BIJ DE MASTERCLASS 2024 VIERDE DEEL “ VIJF JAAR PRAKTIJK TOEPASSING WOO: van administratieve ergernis naar performanterBESTEK”

Kostprijs : 50,00€. Inclusief verzending

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met opgave van leverings en facturatieadres

HANDBOEK masterclass 2025 BOEKDEEL 1

“ UW OVERHEIDSOPDRACHTEN IN UITVOERING”

Kostprijs : 50,00€. Inclusief verzending

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met opgave van leverings en facturatieadres

HANDBOEK masterclass 2025 BOEKDEEL 2

“ UW OVERHEIDSOPDRACHTEN IN UITVOERING”

Kostprijs : 50,00€. Inclusief verzending

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met opgave van leverings en facturatieadres



Op 21/10 (GENT) en 23/10 (HASSELT) plannen we een MASTERCLASS rond het uitschrijven van opdrachten zonder de regelgeving overheidsopdrachten te moeten naleven of slechts in beperkte mate gehouden te zijn het strikte formalisme te volgen.

Er zijn nog wettelijke en juridisch gefundeerde mogelijkheden om snel en administratief minder belastend, bestellingen te plaatsen.

HIERBIJ STELLEN WE GEEN SALE EN LEASE BACK FORMULES VOOR ZOALS VOOR DE FINANCIE TOREN MET ONDERSTAAND GEVOLG, maar wel JURIDISCH EN FINANCIËEL VERANTWOORDE ALTERNATIEVEN

Waarbij het Nederlandse bedrijf Breevast 311 miljoen euro betaalde voor het gebouw en 325 miljoen euro investeerde in de renovatie en de asbestverwijdering. In ruil zou de federale overheid het gerenoveerde complex dertig jaar huren.

Breevast verkocht intussen de Financie toren in 2020 aan een Zuid-Koreaans fonds voor 1,2 miljard euro, een recordprijs voor Belgisch vastgoed.

De sale-and-lease-backoperatie van de Brusselse Financie-toren door de regering-Verhofstadt, waarbij de overheid het gebouw verkocht om het daarna terug te huren, zal uiteindelijk minstens 650 miljoen euro meer hebben gekost dan verwacht. Dat maken De Tijd en L'Echo bekend op basis van cijfers van de Regie der Gebouwen.

In de hypothese van een jaarlijkse indexering van 2 procent vanaf 2025 zal de federale overheid immers tegen eind 2034 in totaal 1,8 miljard euro huurgeld betaald hebben voor de Financie toren. Dat is ruim 650 miljoen euro of de helft meer dan de schatting van het Rekenhof.

BENIEUWD NAAR DEZE ZINvolle ALTERNATIEVEN?

RESERVEER NU ALVIA NAVOLGEND INSCHRIJVINGSFORMULIER

INSCHRIJVINGSFORMULIER

CARU MASTERCLASS 2025

KAN JE NOG AANKOPEN ZONDER OVERHEIDSOPDRACHT

**DINSDAG 21 oktober 025 GENT Hotel VANDERVALK (Akkerhage 10
naast Planet Group Arena)**

**DONDERDAG 23 OKTOBER HASSELT Hotel HOLIDAY INN
(Kattegatstraat 1)**

te mailen aan info@caru-commv.be of rudiclaeys@telenet.be

☐ **INSCHRIJVING VOOR GENT 21 OKTOBER**

☐ **INSCHRIJVING VOOR HASSELT 23 OKTOBER**

GEGEVENS DEELNEMENDE ORGANISATIE

Maatschappelijke benaming :

CURSIST:

Naam en voornaam:

E-mail :

FACTURATIE GEGEVENS:

Maatschappelijke benaming:

Straat en nummer:

Postcode en gemeente

KBO nummer

:

Bestelbonnummer

Het bestuur verbindt er zich toe het inschrijvingsgeld **ALL-IN** ten belope van 250,00 € te betalen na ontvangst van de factuur en uiterlijk de dag van het seminarie.

In het tarief zijn zowel uw deelname aan de studiedag , de catering , als het Handboek "inbegrepen

Let op!

Gratis annuleren kan tot 10 OKTOBER 2025 .

datum,

handtekening,

functie

DAGPROGRAMMA MASTERCLASS OKTOBER 2025

AANKOPEN ZONDER OVERHEIDSOPDRACHT

PROGRAMMA

Vanaf 8u 30 **welkomstkoffie** Versgemalen koffiebereidingen, tea corner met verschillende soorten thee, sinaasappelsap & smoothie volgens seizoen. Yoghurt met granola, crackers van hazelnoot, rode peper of rozemarijn,... Voor wie het wat zoeter wil: ovenverse mini koekjes.

9.00 u. **Eerste sessie : Uitzonderingen op het materiële toepassingsgebied (A de uitzondering voor een reeks van diensten B de uitzondering op basis van een alleen recht C de in house uitzondering D niet geïnstitutionaliseerde samenwerking E onderzoek en ontwikkelingsdiensten**

10.30 u. **netwerkingspauze** Versgemalen koffiebereidingen, tea corner met verschillende soorten thee, sinaasappelsap, smoothie volgens seizoen, fruitwater met een variatie van gebakjes.

10.45 u. **Tweede sessie : Uitzonderingen op het personele toepassingsgebied (constructies waarbij men geen aanbesteder is, budgethouderschap, bestellingen door verenigingen van natuurlijke personen of zonder determinerende overheidsonvloed)**

12.30 u **Lunch** : Uitgebreid koud en warmbuffet met als afsluiter een dessertbuffet + frisdrank, water, koffie of thee

13.15 u. **Derde sessie : Juridisch verantwoorde ontwikkelingsconstructies (via het vermijden van de wezenskenmerken van een overheidsopdracht, eenzijdige verbintenissen, verbintenissen zonder tegenprestatie)**

15 .00 u. **netwerkingspauze** Versgemalen koffiebereidingen, tea corner met verschillende soorten thee, sinaasappelsap, smoothie volgens seizoen, fruitwater met een variatie van gebakjes.

15.15 . **Vierde sessie : De uitgebreide mogelijkheden via de concessiewet (ook voor diensten met overdracht uitbaringsrisico) EN de mogelijkheden in een subsidieregeling met aansluitend ook het begrip sponsoring**

Einde studiedag 16 u 30 ...